

44.

FESTIVAL BORŠTIKOVKO SREČANJE
BORŠTIK THEATRE FESTIVAL
16.–25. OKTOBER / OCTOBER 2009

CITAT

"O posegih v obraz in telo, tudi o tistih najbolj radikalnih, se na zahodu govori kot o svobodni izbiri. Geslo svoboda izbire je vodilno geslo dobe, ki jo obvladuje logika dobička."

Metka Mencin Čeplak

Refleksija

Konec umetnosti?

V trenutku, ko se na Festivalu Borštnikovo srečanje poleg pregleda letoletne gledališke produkcije ukvarjajo predvsem s kvalitativnim niansiranjem njenih dosežkov, so se včeraj le streljaj stran, takorekoč za sosednjimi vrati, v Umetnostni galeriji, odpirala vprašanja povsem drugega kova, namreč o koncu umetnosti. Najprej je treba seveda radikalnost danes že večkrat prežvečene formulacije takoj postaviti pod vprašaj, kolikor je vezana na specifično moderne – in njeno bistveno utopijo (kot bi dejal naš popularni filozof) – torej na vsesplošno nalezljivo razglašanje koncev (zgodovine, umetnostne kritike, metafizike).

Kar se samega konca umetnosti tiče, se je z njo v osemdesetih ukvarjal Arthur Danto, in sicer v navezavi na pop art (in nepogrešljivega Warhola) ter z njim povezano reproduktivnostjo umetniških produktov in povzdigovanjem vsakdanje predmetnosti v umetniško sfero. Po drugi strani pa se na ta način umetnost osvobaja vseh mej in si znotraj lastnega medija priskrbi konceptualni aparat za samo-analizo (kar je na nek način nakazano z – tudi na Borštniku videno predstavo – *Out*).

Kot rečeno, se pojmovanja o takšnih koncih danes predvsem kažejo kot preživeta in torej ne več aktualna, kolikor vstopamo v postmodernistično paradigmo, s tem pa tudi k prehodu iz elitistične (abstraktne) umetnosti k združevanju visokih in nizkih elementov, nadalje pa k zabrisovanju ločnic tako med publiko in umetnikom kot tudi med vsakdanjostjo in umetnostjo (tukaj pride, vsaj v zametkih, na misel *Življenje v nastajanju*, če ostajam pri Borštnikovem spremljevalnem programu).

V postmodernizmu je tako lahko že govora o t. i. transumetnosti, ki teži v interdisciplinarnost, posledično pa k tranzitivnosti med različnimi segmenti človeškega delovanja (umetnostjo, politiko, znanostjo). Zanimivo pa je stališče, da – vsaj s predstavljenega, kontinuitetnega vidika razdelave problematike umetnosti – njene »tradicionalne« oblike, ki ob omenjenih »hibridih« še vedno soobstajajo, učinkujejo kot zgodovinsko nepomembne. NL

Pokrovitelji

Iskanje izgubljenih čustev

Festival se je manifestiral do polovice. Medtem ko nekatere napolnjujejo sublimni čustveni pretresi in se izbranci hvalijo z zbirko katarz, se sama sprašujem – kaj je z mano (z nami) narobe?! Naša dvajset-in-še-nekaj-letna dramaturška zasedba, ki tu predstavlja mlado generacijo, se lažje kot z razčustvovanostjo identificira z ... indiferentnostjo. Občudujoče govorimo o uporništvu iz davnih šestdesetih, blagoslovljamo protestne shode, za mizo polni elana rešujemo svet, pod mizo pa počiva cinizem in ko pa je potrebna akcija, raje opazujemo z distanco. Od nas pričakujejo naelektrane provokacije na strokovnih pogovorih, pričakujejo, da bomo glasni, da bomo glasniki svoje generacije! Mi pa se bojimo, da bi izpadli neumno, Talija ne daj, sentimentalno? Aplavz raciu, zastor doživljanju. Starejše generacije - tukaj govorim predvsem o igralških legendah, ki se raznemajo na strokovnih pogovorih - rojevajo cunamije čustev ob sleherni gledališki izkušnji. Verjamem, da je večina iskrena. In žalostni me, da mi takšnih čustev nismo (več) sposobni, še v prepoznavanju pristnosti se lovimo. Seveda, določen prizor ali le drobec v le-tem, misel, gesta ... v meni nekaj zgane, še zdaleč pa to ni dovolj za očičenje. Zato, ker smo vedno bolj odtujeni in naša generacija drugačnega sveta ne pozna, starejši pa zaznavajo, da izginja, a se lahko naslanjajo na spomine? Smo postali hudičevu zahtevna publika, ki jo je nemogoče v celoti zadovoljiti, ker ima lastne, drugačne poglede na vse – včasih žal tudi zavoljo drugačnosti same? Smo samo premalo odprti? Odgovora ne poznam, vem pa, da me vsak film, najbrž tudi zaradi bližnjih planov, ki se te tudi dobesedno od bližje dotaknejo, uspe ohraniti (vsaj) pri zavesti do konca, medtem ko mi vsaka tretja predstava ponuja potovanje v sanjski svet – ki ni vzpodbujen z dogajanjem na odru, pač pa z lastno domišljijo, ki vskoči, kadar je stvarni svet okrog mene dolgočasen. Glasba v teatru ima pogosto potujitveni učinek, zato me vznemirja, da sem ravno z njo v teh petih dneh še najbolj nahranila dušo. Pozitivno vsaj glede na dejstvo, da se kot materialna hrana tukaj bolj ali manj ponuja meso in vesela sem, da se v tem oziru ne najdem v songu iz otvoritvene predstave »Česar ne vidim, tega ne verjamem in če ne verjamem, tega ni.« Pa starejše generacije? Dober tek, tako ali drugače, še v naslednjih štirih dneh! P.S. – Če doživim katarz, se ga napijem. In ne obratno.

Vesna Hauschild, absolventka AGRFT

CITAT

"Matjaž: "Tile me samo zabavajo. In zakaj me zabavajo? Zato, ker bi radi, da bi živce zgubil. Živec ne smem zgubit. A se strinjate?"
Andrej E. Skubic"

Andrej E. Skubic Neskončni šteti dnevi

»Samo dneve štejeva. To ni človeka vredno življenje.«

Tragikomična fantazma upora na robu družbe *Neskončni šteti dnevi* je nastala pod taktirko režiserja Matjaža Latina. Premierno je bila predstavljena 5. februarja 2009 v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica. Besedilo za to predstavo je napisal znani slovenski pisatelj Andrej Skubic. Ta njegov dramski prvenec je nastal iz kratke, povsem naključne podobe ženske, ki jo je nasilni ljubimec priklenil na radiator, vendar pa po osvoboditvi napade svoje osvoboditelje. Takšni iracionalni izbruhi se mu zdijo vse bolj tipična reakcija v našem svetu. Ob vsem tem se mu je porajalo vprašanje: kdo sta v resnici ta človeka? Tako se je rodila zgodba Nežke in Matjaža (Matička). V gostilni, kakršne zasledimo ob starejših samopostrežnih trgovinah, se vsak dan izmenjujejo ene in iste stranke. Njihovo življenje poteka po urejeni stalnici, ustaljenem ritmu, vse dokler nekdo ne pride do spoznanja, da v svojem življenju ne počne nič drugega kot le šteje svoje dneve in takšno življenje

ni vredno človeka. Odloči se, da mora nekaj storiti, spremeniti. Imeni glavnih oseb, Matjaž in Nežka, sta nekakšni parafraza legendarnih slovenskih junakov zgodbe o uspehu zdrave preproščine najnižjega razreda – v novih časih. Nekdanja znanilca meščanske revolucije v današnjem času groteskno zaživita kot značilna predstavnik sodobnega delavstva, oba oropana socialnega in človeškega dostojanstva. Njuna ljubezen je sicer iskrena, preprosta, krhka in nežna, a tudi boleče nasilna – kot posledica Matjaževe nesposobnosti človeške komunikacije v skrajni socialni in bivanjski stiski. Vse skupaj pa začini njegov krik obupa in klic na pomoč v obliki samouničevalnega nasilja. Ljudje na robu družbe se velikokrat žrtve nasilja med spoloma, družbenih stereotipov, potrošništva, senzacionalizma medijev in ignorance. Predvsem pa jih pesti brezposelnost, tranzicijske spremembe, ki vso situacijo le še izostrijo. Skubic tako v besedilu z občutkom

za komično sooča intimni svet posameznikov s širšo družbeno okolico in s kritičnim očesom gleda na aktualne teme (tudi) slovenske stvarnosti. Za stilizirano realistično prizorišče tega dogajanja ob hipermarketu, s pogledom skozi prosojne zavese na cestni promet (v prvem delu) ter na sprehajanje potrošnikov z nakupovalnimi vozički (v drugem), so poskrbeli scenografka Mojca Kocbek Vimos, avtor videa Nejc Saje in oblikovalec luči Samo Oblakar. Jezik je prečesaval Srečko Fišer in kostume je izbirala Tanja Zorn Grželj. Uprizoritev Skubičeve drame *Neskončni šteti dnevi* prihaja v pravem trenutku. V času finančne krize, ki prazni žepe že tako revnih ljudi in posledično tudi njihova srca, ki venejo v bitki za denar. S tem pa se povečuje nasilje med ljudmi, saj naša komunikacija vsak dan peša. Teroriziramo drug drugega in s tem tudi sebe. Naša energija se tako porablja v napačne namene. Takšno življenje ni vredno svojega imena. TK

90
MARIBOR
SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
SLOVENE NATIONAL THEATRE
FESTIVAL BORŠTIKOVKO SREČANJE
BORŠTIK THEATRE FESTIVAL

Kdo je kaj na Festivalu BS

Danilo Rošker, direktor SNG Maribor
Alja Predan, vodja Festivala BS
Vili Ravnjak, umetniški vodja
Drame SNG Maribor
Drago Prosnik, vodja tehnike SNG Maribor

Tone Partljič, predsednik Sveta Festivala BS
Lidija Koren, izvršna producentka Festivala BS
Alan Kavčič, odnosi z javnostmi
Ksenija Repina, urednica publikacij Festivala BS
Darko Štandekar, tehnični vodja
Ivan Vinovrški, fotograf Festivala BS
Franci Rajh, arhivar Festivala BS

Selektorica programa 44. Festivala BS
dr. Barbara Orel

Strokovna srečanja
Jernej Novak
Voditelja pogovorov o predstavah
Jaroslav Skrušnjin in Jernej Novak

Strokovna žirija 44. Festivala BS
dr. Blaž Lukan, Mario Brandolin,
Gregor Butala, mag. Mojca Jan Zoran,
dr. Maja Haderlap

Žirija za Borštnikov prstan
Tone Partljič, Rapa Šuklje, Peter Ternovšek

Blagajna SNG Maribor
Odprta od ponedeljka do petka
od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 19.30,
v soboto od 10.00 do 13.00
in vse dni uro pred predstavo.
Več informacij na www.borstnikovo.si

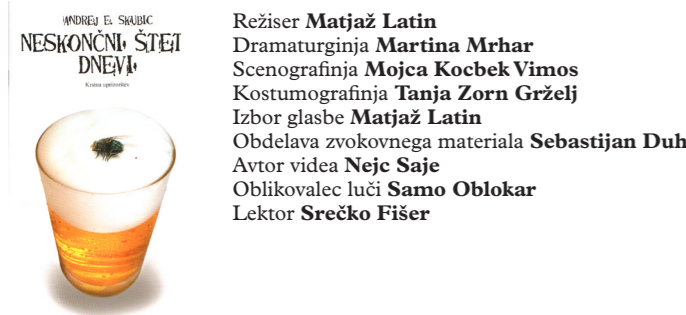
Bilten – interni informator Festivala BS
Urednica: Ksenija Repina
Pomočnica urednice: Eva Mahkovic
Uredništvo – študentke AGRFT: Urša Adamič, Tereza Gregorič, Vesna Hauschild,
Nuša Komplet, Tea Kovše, Eva Kraševc,
Nika Leskovšek, Eva Mahkovic,
Kaja Pregrat, Anita Volčanjšek
Oblikovanje: Danijela Grgič
Stavek: Sašo Potočki
Tisk: Dravske tiskarne Maribor
Naklada: 200 izvodov
Maribor, oktober 2009

Andrej E. Skubic Neskončni šteti dnevi

Premiera: 5. februar 2009 SNG Nova Gorica

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica

Predstava traja 1 uro 45 minut in nima odmora.

GL Neskončni šteti dnevi

Igrajo:
Neža **Marjuta Slamič**
Matjaž **Primož Pirnat**
Ata **Jože Hrovat**
Mamka **Mira Lampe Vujčić**
Invalid **Vojko Belšak**
Petra **Maja Poljanec / Arna Hadživljević**
Študent **Blaž Valič**

informator

Andrej E. Skubic

1967. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je doštudiral slovenski in angleški jezik. Izpopolnjeval se je za delo prevajalca na Škotskem, leta 1998 pa postal asistent na Oddelku za prevajalstvo FF, kjer je doktoriral iz sociolektov; disertacija je objavil v knjižni obliki z naslovom *Obrazi jezika*, 2005.

Njegova najbolj znana prevoda v slovenščino sta *Finneganovo bdenje* Jamesa Joycea in *Trainspotting* Irvina Welsha, prozni opus pa sestavljajo trije romani: *Grenki med*, 1999 (nagrajen z nagrado kresnik in nagrado Združenja založnikov in knjigotrčev Slovenije za najboljši prvenec), *Fužinski blues*, 2001 (dramatizacija romana je bila uprizorjena v Drami SNG Ljubljana, 2005) in *Popkorn*, 2006 (nagrajen za najboljši roman iz sodobnega življenja na natečaju Cankarjeve založbe, 2006) ter zbirka kratkih zgodb *Norišnica*, 2004. Skubicjeva proza je bila v revijalnih prevodih objavljena v angleščini, češčini, bošnjaščini, madžarsščini, nemščini, ruščini in poljščini, objavljena pa je bila tudi v več antologijah. *Neskončni šteti dnevi* je njegov dramski prvenec (varijanta drame je bila objavljena v reviji Sodobnost leta 2006, končna verzija pa v gledališkem listu ob uprizoritvi v SNG Nova Gorica, 2009).

SNG Nova Gorica

Trg Edvarda Kardelja 5, SI-5000 Nova Gorica
T: +386 (0)5 335 22 00 F: +386 (0)5 302 12 70
I: www.sng-ng.si E: info@sng-ng.si

Novogoriško gledališče se je razvilo iz Goriškega (mestnega) gledališča, ki se je leta 1969 profesionaliziralo in preimenovalo v Primorsko dramsko gledališče. Od leta 1994 deluje v novi gledališki stavbi, od leta 2004 pa ga kot institucijo nacionalnega pomena v celoti finančno podpira država. Repertoar sestavljajo uprizoritve sodobnih in klasičnih dramskih besedil, zaznamujeta pa ga hkrati lokalna, mediteranska obarvanost in odprtost za nova iskanja, za eksperiment. Kvaliteto umetniške produkcije potrjujejo številne nagrade, sodelovanja na festivalih ter uspešna gostovanja v tujini. Gledališče je član mednarodnih gledaliških zvez *Evropske gledališke konvencije* (ETC) in *Nove evropske teatarske akcije* (NETA).

Matjaž Latin

1970. Diplomiral iz gledališke režije na Akademiji za dramsko umetnost v Zagrebu. Doslej je zrealiziral preko štirideset uprizoritev, področje njegovega delovanja pa ne zajema zgolj gledališča, temveč tudi film in televizijo, ob režiji tudi igra (leta 2002 je zrealiziral svoj filmski prvenec *Kleščar* in nastopil v slovenskem celovečernem filmu Damjana Kozoleta *Porno film*). Kot režiser pogosto ustvarja na Hrvaškem (izpostavi velja predstavi G. Manfredi *Bludi* v HNK Ivana pl. Zajca na Reki in N. V. Gogolj *Revizor* v HNK Split), na Slovenskem pa je režiral domala na vseh odrih. Naj omenimo le nekatere njegove režije v Drami SNG Maribor: M. Ravenhill *Shopping and Fucking*, 2001; A. T. Linhart *Ta veseli dan ali Matiček se ženi*, 2003; v SNG Drama Ljubljana: B. Sbrljanović *Družinske zgodbe*, 2000; H. Kureishi *Primestje*, S. Delaney *Okus po medu*, 2006; v SNG Nova Gorica: Z. Hočevar *in te ubul*, 2002; N. Koljada *Kokoš*, 2004; H. Bojčev *Orkester Titanik*, 2007; v Mestnem gledališču ljubljanskem: N. Koljada *Murlin Murlo*, 1998; D. Fo *Burkaški misterij*, 1999. Ustvarjal pa je tudi na odrih Mestnega gledališča Ptuj (T. Dorst *Ovinek*, 1998; M. Jesih *Triko*, 1999; S. Berkoff *Jam*, 2002; P. Vogel *Mama ni ena sama*, 2009) in Prešernovega gledališča Kranj (R. Dahl, D. Muck *Matilda*, 1999; rokgre *Blok*, 2003) ter v Narodnem domu Maribor (M. Koležnik, G. Fon *Špuk-pogum*, 1998) in ne nazadnje v SLG Celje (L. Bärffuss *Seksualne nevroze naših staršev*, 2004).

SNG
NG
SLOVENSKO NARODNO
GLEDALIŠČE
NOVA GORICA

10.00 Tiskovna konferenca

Faust Fantasia • Pogovor s Petrom Steinom

Mali oder

11.00 Simpozij

Od **Antigone** do **Krsta pri Savici**

in predstavitev monografije **Devetdeset let SNG Maribor**

Mali oder

18.00 Festival BS drugje

Svinjak

Mentorici Barbara Jamšek in Maruša Majer • Gledališka šola

Prve gimnazije Maribor

Prva gimnazija

19.00 Tekmovalni program

Andrej E. Skubic: **Neskončni šteti dnevi**

Režiser Matjaž Latin • SNG Nova Gorica

Stara dvorana

20.00 KGB v času FBS

Zijah A. Sokolović: **Medjuigre 0 – 24**

21.00 Tekmovalni program

Marius von Mayenburg: **Grdoba**

Režiser Boris Kobal • Mestno gledališče ljubljansko

Tribuna na Velikem odru

jutri

11.00 Strokovna pogovora o uprizoritvah **Neskončni šteti dnevi in Grdoba**

Mali oder

17.00 Knjige na Festivalu BS

Denis Poniž **Uvod v teorijo dramskih zvrsti**

Primož Jesenko **Dramaturški koncepti**

v slovenskem gledališču 1950–1970

Marjan Pertot **Slovensko gledališče v Argentini**

Oče Romuald **Škofjeloški pasijon**

Literina knjigarna

18.00 Festival BS drugje

Predstavitev monografije **Devetdeset let SNG Maribor**

in Almanaha BS ...

Tone Partljič: **Čistilka in predsednik uprave**

Režiser Vito Taufer • Nastopa Mojca Partljič

Visoka poslovna šola Doba

18.00 Festival BS drugje

Magdalenske

Mentorica Tatjana Peršuh

Gledališka šola Prve gimnazije Maribor

Prva gimnazija

19.00 Tekmovalni program

Milan Jesih: **Triko**

Režiser Luka Martin Škof

SLG Celje

Mali oder

20.00 Dodatni program

Ervin Fritz: **Fleur de Marie**

Nastopajo študentje in profesorji EPF UM

Avtorica priredbe besedila in

režiserka Tatjana Radonjič Kranjec

Kazinska dvorana

20.00 KGB v času Festivala BS

Goran Vojnovič: **Čefurji raus!**

21.00 Tekmovalni program

Henry James: **Portret neke gospe**

Režiser Matjaž Berger

Anton Podbevšek Teater Novo mesto in

Teatri di Vita Bologna

Tribuna na Velikem odru

Mestno gledališče ljubljansko

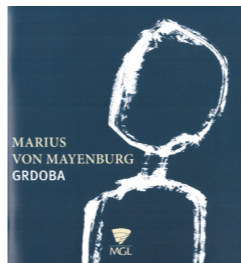
Marius von Mayenburg Grdoba

Naslov izvirnika *Der Häßliche*

Premiera: 10. februar 2009 Studio MGL

Tribuna na Velikem odru

Predstava traja 1 uro in nima odmora.

GL Grdoba

Igrajo:

Lette, **grdoba Uroš Smolej**

Scheffler, Lettejev šef

Scheffler, kirurg **Marko Simčič**

Fanny, Lettejeva žena

Fanny, bogata stara dama

Fanny, kirurgova asistentka **Mojca Funkl**

Karlmann, Lettejev asistent

Karlmann, sin bogate stare dame **Gaber K. Trseglav**

Tone Strle

Izničena individualnost

Marius von Mayenburg za slovenske odrske deske ni povsem neznan ime. Njegova dramska besedila so bila v Sloveniji že prej uprizorjena, npr. *Ognjeni obraz* leta 2001 (MGL, r. Samo M. Strelec) in *Paraziti* leta 2007 (SLG Celje). Gre za plodnega avtorja, saj je v zadnjih 12 letih napisal 15 dramskih besedil. Leta 2007 je napisal *Grdoba*, ki jo je kmalu zatem prevedel Milan Štefe in so jo v Mestnem gledališču ljubljanskem uvrstili na program že v sezoni 2008/09 v režiji Borisa Kobala.

V drami se srečamo z raziskovalcem Lettejem (Uroš Smolej, ki v drami edini zaseda samo eno vlogo), ki naj bi na konferenci v Švici predstavil svoj najnovejši izum. Lettejev šef Scheffler (Marko Simčič, igra tudi vlogo kirurga) se odloči poslati tja nepomembnega asistenta Karlmana (Gaber K. Trseglav, igra tudi vlogo sina bogate starke). Do te odločitve pride, ker se mu zdi Lette pregred in meni, da občinstva ne bi mogel navdušiti nad izumom. Lette je pretresen, saj se tega dotleji ni zavedal. Ko mu tudi žena Fanny (Mojca Funkl, igra tudi bogato staro in kirurgovo asistentko) potrdi Schefflerjevo ugotovitev, se resno zamisli in se odloči za lepoto operacijo. Po posegu se njegovo življenje povsem spremeni, saj postane poslovno zelo uspešen, privlači mnogo žensk, njegov »novi« obraz pa postane lepotni ideal. Kirurg v tem vidi izjemno priložnost za zaslužek in po mestu kar naenkrat opazimo vedno več Lettejev. Lettejev instant uspeh s tem začne spodkopavati samega sebe in njegovo življenje postane zelo oteženo.

Marius von Mayenburg z *Grdoba* opozarja na brutalnost neoliberalizma ter slika našo odvisnost od zunanjega videza, lepote in mladosti. Živimo instant življenje, v katerem je treba vse prodati, kar je najbolj učinkovito z lepim videzom. Čustva tukaj niso pomembna, tudi videz razvedeni v množici enakih. Tako Lette ni več Lette, saj so vsi enaki kot on – izgubi svojo identiteto in se izniči. Prav zato vsak igralec (razen Letteja) igra po več vlog, ki imajo celo enako ime, in ves čas prehajajo iz ene v drugo. S tem močno poudari, da nobena oseba ni zares unikaten posameznik.

Zelo zanimivo je tudi dejstvo, da se Lettejev obraz po operaciji sploh ne spremeni zares, čeprav ga kar naenkrat vsi začnejo obravnavati kot lepega, kar bi lahko razumeli tudi kot kritiko družbeno vodenega ideala lepote in močnega družbenega vpliva na naše presojanje. Individualnost je pomemben del evropske kulturne tradicije in nas določa že več stoletij. Ta vrednota je danes sicer že močno zamajana, saj večina ljudi sledi množični kulturi, ki zapoveduje pravila obnašanja, oblačenja in dobrega okusa. Nekaj podobnega se zgodi grdbi Letteju, ko postane lep. Ker se stopi v množični kulturi, v kateri so vsi enaki, izgubi svojo individualnost in se kar naenkrat počuti izropanega. Njegovo razočaranje je torej paradigma razočaranja slehernega izmed nas, ki se zave, da je v trenutnem stanju individualnost skoraj nemogoč ideal in da sploh ni zares spoštovana (kar se je poprej dogajalo grdbi Letteju). KP

Boris Kobal

1955. Rojen v Trstu. Akademsko pot je začel leta 1980 z diplomom na ljubljanski Akademiji za gledališče, režijo, film in televizijo, na oddelku za gledališko režijo. Med letoma 1997 in 2007 je kot direktor in umetniški vodja vodil Mestno gledališče ljubljansko. Sodeloval je z različnimi slovenskimi gledališči, med drugim s Slovenskim stalnim gledališčem Trst, Slovenskim narodnim gledališčem Nova Gorica, Slovenskim ljudskim gledališčem Celje, Dramo SNG Ljubljana ... Režiral je približno 55 slovenskih in tujih dramskih besedil, med drugimi *Lahko noč, mama* Marše Norman; *Prvi zahod* Sama Sheparda; *Ob letu osorej* Bernarda Slada, *Hrup za odrom* Michaela Frayna; *Češnjev vrt* Antona P. Čehova; *Pygmalion* Georgea B. Shatwa; *Sluga dveh gospodarjev* Carla Goldonija; *Dom Bernarde Alba* Federica G. Lorce; *Grdoba* Mariusa von Mayenburga ... Poleg različnih dramskih tekstov, ki se jih je lotil kot režiser, se je preizkusil tudi kot avtor dramskih besedil, ki jih je uprizoril kot režiser in igralec. Trenutno kot »svobodnjak« ustvarja in sodeluje tako pri lastnih projektih kot v različnih gledaliških hišah.

MGL

MESTNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANSKO

Mestno gledališče ljubljansko

Čopova 14, SI-1000 Ljubljana
T: +386 (0)1 425 82 22, 425 50 00
F: +386 (0)1 251 41 67
I: www.mgl.si E: info@mgl.si

Mestno gledališče ljubljansko je leta 1949 ustanovilo Mesto Ljubljana kot drugo dramsko gledališče Ljubljane. Delovati je začelo na skromnem, majhnem odru s skupino zagreth igralcev in študentov Akademije za gledališče. Ščasoma je preraslo v moderno gledališko družino, ki danes šteje 37 stalnih in 105 gostujočih igralcev (glasbenikov, pevcev, plesalcev in statistov). Mestno gledališče ljubljansko ima za seboj 58 let profesionalne zgodovine in je s prek 100 zaposlenimi drugo največje slovensko gledališče. Trenutna repertoarna usmerjenost MGL sledi tistim načelom, ki zapovedujejo gledališču živ, polemičen, sproten dialog s sodobnostjo. S svojimi lastnimi in množico koprodukcijskih postavitev želi MGL v svoji ponudbi odpirati možnosti različnim žanrom in uprizoritvenim principom, predvsem pa se čim pozorneje odziva na svet okrog sebe.

strokovni pogovor

»Ne znam zaobjeti vsega skupaj...«

...je bil večkrat slišani stavek na strokovnem pogovoru o tekmovalni predstavi Ajshilove *Oresteje*, ki jo je moderator Jaroslav Skrušnny videl kot gledališče najbolj mogočne podobe; glede na obsežen, zgodovinski obratežen tekst, veliko ekipo igralcev in časovno dolžno predstave. Režiser predstave Jernej Lorenci je razložil, da se ob *Oresteji* še danes počuti drobnega in obenem razume glavno kvaliteto predstave prav v tem, da mu je uspelo vzpostaviti ustvarjalno polje, znotraj katerega se ravni smisla spontano gradijo, medsebojno prepletajo in dopolnjujejo. V pogovoru so skušali te ravni čim bolj razgaliti in ubesediti.

Osnovno interpretacijo je v uvodu podal Skrušnny, ki je razmišljal o pojmu tragičnega v navezavi na antični čas in v primerjavi z današnjim. Človeški napuh, prestopanje konvencionalnih meja, čezmernost v čustvovanju in delovanju so elementi, ki zaznamujejo formo tragedije in se v zadnjem delu *Oresteje* s spravnim koncem ter novo optiko, ki radikalno menja vrednote in v ospredje postavi umerjeno politično in družbeno delovanje, tudi sesujejo. Tragedija se izčrpa in implodira sama vase. Dramaturg Valenti bere *Orestejo* v sferi političnega, pri čemer zadnji del trilogije razume kot angažirano zagovarjanje politične institucije polisa. Lorenci v nadaljevanju

razpre vprašanje samega gledališča in interpretira predstavo skozi civilizacijski razvoj gledališča: od enega, izvornega pripovedovalca, prvega, najbolj pristnega gledališkega človeka (Igor Samobor v podobi Tantalala), ki operira zgolj z magično močjo besede do današnjega gledališča, ki potrebuje za enostaven prikaz zgodbe vedno več tehničnih pomagal. V tem zgodovinskem razvoju se Lorenci radikalno postavlja na stran arhaičnega, prvinskega in ga predstavi v prvem delu kot okrutno, a prostrano polje pestroki nagonov. Klitajmestro kot najvidnejšo predstavnico tega sveta označi Polona Juh skozi arhetipske povezave matere in otrok. Če jo je Ajshil prikazal kot oblastiteljno in maščevalno žensko, se je ona v poustvarjanju tega lika osredotočila na materinski razbolelost ob izgubi otroka, ki jo je zmorna pripeljati do nesluhenih krutosti. V drugem delu *Oresteje* je jasnost v odločitvah že zabrisana, Aljaž Jovanovič kot Orest doživlja svojo vlogo kot nenehno nihanje v odločitvah in Apolon–racio je tisti, ki ga s trdo roko vodi. Zadnji del označi Igor Samobor kot tragedijo Erinij in se ne odvija več na osebni ravni, ampak na družbeni in prinaša za posledico odsotnost vsake preteklosti in zvedanja. *»Tragično se nam dogaja iz pomanjkanja tragičnega,«* zaključí pogovor Skrušnny. NK